

Hoe is de 15 minutennorm ontstaan?

Vijftig jaar geleden waren de lokale verschillen in de ambulancezorg groot. Een geen landelijke regeling voor de kwaliteit van ambulancezorg ontbrak:

- geen regelingen mbt personeel
- geen regelingen mbt uitrusting van ambulances
- geen voorschriften mbt uitruktijden en responstijden

1964: De lokale verschillen binnen de ambulancehulpverlening zijn groot. Na de treinramp bij Harmelen in 1962 groeit het besef dat er sturing nodig is om de ambulancehulpverlening in betere banen te leiden. De Commissie Muntendam stelt een advies op tot verbetering van de ambulancehulpverlening. De zorg mag niet meer afhangen van toevalligheden of plaatselijk geldende regelingen.

1982: nieuwe richtlijnen voor het ambulancevervoer van kracht

De paraatheidseis van 2 minuten is met het oog op te verwachten kostenstijgingen omgezet in een ruimere regeling waarin de nadruk meer ligt op de bereikbaarheid dan op de daadwerkelijke paraatheid.

Onderbouwing 15 minuten

Er is geen wetenschappelijke of medische onderbouwing van de 15 minutennorm. Geen ziekteproces is tijdkritisch op 15 minuten. Bij het formuleren van de norm is geen rekening gehouden met de toestand van de patiënt in relatie tot de aankomst van de ambulance. De norm zegt alleen dat de ambulance binnen een bepaalde tijd bij de patiënt moet zijn.

1996: Kwaliteitswet zorginstellingen van kracht

Met de inwerkingtreding van de Kwaliteitswet Zorginstellingen vervalt het Eisenbesluit Ambulancevervoer. In de omschrijving van verantwoorde ambulancezorg is de 15 minutennorm opgenomen als planningsnorm op basis van pragmatische overwegingen en niet op basis van urgentie. De norm werd echter geleidelijk steeds meer ten onrechte beschouwd als een zorgnorm.

1971: Wet Ambulancevervoer

In 1971 stelt de overheid de Wet Ambulancevervoer (Wav) vast. De wet treedt vanaf 1971 gefaseerd in werking.

1976/1979: Wet ambulancevervoer en Eisenbesluit Ambulancevervoer volledig van kracht.

In het Eisenbesluit Ambulancevervoer (artikel 19) kreeg de provincie de opdracht dat elke ambulance 24 uur per dag, 7 dagen in de week binnen 2 minuten zou moeten kunnen uitrukken.

Ook is in de nota van toelichting bij het Eisenbesluit een streeftijd vastgelegd waarbinnen ambulances in spoedgevallen ter plaatse moeten zijn: binnen vijftien minuten na ontvangst van de opdracht (1976) > vanaf het melden (1979). Het is een streeftijd die in spreidingsplannen van provincies wordt gebruikt om de standplaatsen van ambulances te bepalen. Het is dus een planningsnorm.

2008: onderzoek naar de relatie tussen responstijd en gezondheidswinst

Er is geen eenduidig beeld over de relatie tussen responstijd en gezondheidswinst. Er zijn meer determinanten die gezondheidswinst in de spoedzorg bepalen.

2019: verbreding

De ambulancesector ontwikkelt een kwaliteitsskader ambulancezorg (tijdigheid is een van de aspecten die de kwaliteit van ambulancezorg beschrijft) en een nieuw urgentieclassificatiesysteem.

Bronnen: 'Ontstaan en evidentie voor de 15 minutennorm en de toekomst (Nivel, 15 nov 2018): 'Het kwartier in historisch perspectief' (Thijs Gras, juli 2018)